

ความเครียดจากการทำงานของพนักงานนวดสปาในจังหวัดภูเก็ต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยมหิดล

ความเครียดจากการทำงานของพนักงานนวดสปาในจังหวัดภูเก็ต

JOB STRESS AMONG SPA THERAPISTS IN PHUKET PROVINCE

บราลี เอ็บอัม 5636831 PHMP/M

ส.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ทศนีย์ รวีวรกุล, ประ.ด., วิรัช กิตติพิชัย, วท.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียดจากการทำงานของพนักงานนวดสปาในจังหวัดภูเก็ต ใช้ระยะที่ 4 ของ PRECEDE framework แบ่งเป็น ปัจจัยนำ (อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์การทำงานด้านสปา โรคประจำตัว อาการปวดเมื่อยจากการทำงาน ระยะเวลาในการทำงาน การจัดการความเครียด และความมั่นคงในอาชีพ) ปัจจัยเอื้อ (สภาพแวดล้อมในการทำงาน) และปัจจัยเสริม (แรงสนับสนุนทางสังคม) กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานนวดสปาที่ทำงานในสถานประกอบการสปา 9 แห่ง ในจังหวัดภูเก็ต เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2557 ใช้แบบสอบถามโดยการส่งทางไปรษณีย์ ได้รับกลับคืนจำนวน 246 ฉบับ และแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนเพื่อวิเคราะห์ มีจำนวน 202 ฉบับ

ผลการศึกษาพบว่า พนักงานนวดสปาที่มีอายุเฉลี่ย 36.15 ± 9.347 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 ถึง 45 ปี (ร้อยละ 52.5) มีอาการปวดเมื่อยจากการทำงานร้อยละ 71.3 และมีการจัดการความเครียดร้อยละ 96.5 พนักงานนวดสปาที่มีความเครียดจากการทำงานอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 70.8 โดยแบ่งกลุ่มความเครียดจากการทำงานตามรูปแบบ Demand-Control Model ของ Karasek ได้ดังต่อไปนี้ พนักงานนวดสปาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มความเครียดสูง คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาคือ กลุ่มเฉื่อยชา คิดเป็นร้อยละ 28.7 กลุ่มความเครียดต่ำ คิดเป็นร้อยละ 23.3 และน้อยที่สุดคือกลุ่มกระตือรือร้น คิดเป็นร้อยละ 18.8 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ คือ ความมั่นคงในอาชีพ ($\chi^2 = 6.018$)

ข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานประกอบการสปามีการปรับเปลี่ยนในส่วนของการเสริมแรงเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับพนักงานนวดสปา ส่งเสริมการใช้ท่าทางการทำงานอย่างถูกต้องตามหลักกายศาสตร์ และส่งเสริมกิจกรรมการออกกำลังกายให้กับพนักงานนวดสปา

คำสำคัญ : ความเครียดจากการทำงาน/ พนักงานนวดสปา/ รูปแบบ PRECEDE framework

JOB STRESS AMONG SPA THERAPISTS IN PHUKET PROVINCE

BARALEE ERBIM 5636831 PHMP/M

M.P.H.

THESIS ADVISORY COMMITTEE: TASSANEE RAWIWORRAKUL, Ph.D.,
WIRIN KITTIPICHAI, Ph.D.**ABSTRACT**

The objectives of this cross-sectional study were to examine the job stress and its related factors among spa therapists in Phuket province. This study employed stage 4 of “PRECEDE framework” as predisposing factors (age, education, monthly incomes, spa experience, current illness, muscle pain related to work, working hours, stress management and job security), enabling factor (work environment) and reinforcing factor (social support) to examine factors related to job stress. Samples were spa therapists from 9 spa businesses in Phuket province. Data collection was done between June and August 2014 by postal mailed questionnaire. Two hundred and forty-six copies were returned and 202 copies were completed for data analyses.

The results revealed that the average age of participants was 36.15 years old and more than half of them aged between 31-45 years old. They mostly had muscle pain related to work (71.3%) and usually performed stress management (96.5%). Half (55%) of spa therapists had low job demand and (57.9%) had low job control. Majority of spa therapists had low job stress level (70.8%). When the job stress was classified based on Karasek’s Demand-Control Model into 4 groups. Most spa therapists had high-strain group (29.2%), then passive group (28.7%), low-strain group (23.3%), and active group (18.8%). The only factor significantly associated with job stress was job security ($p < 0.05$).

Recommendations were that spa administrators should increase the welfare for spa therapists and improve ergonomic work stations for spa therapists. In addition promoting exercise for alternative spa therapists’ recreation activity was also considered.

KEY WORDS: JOB STRESS / SPA THERAPIST / PRECEDE framework

124 pages